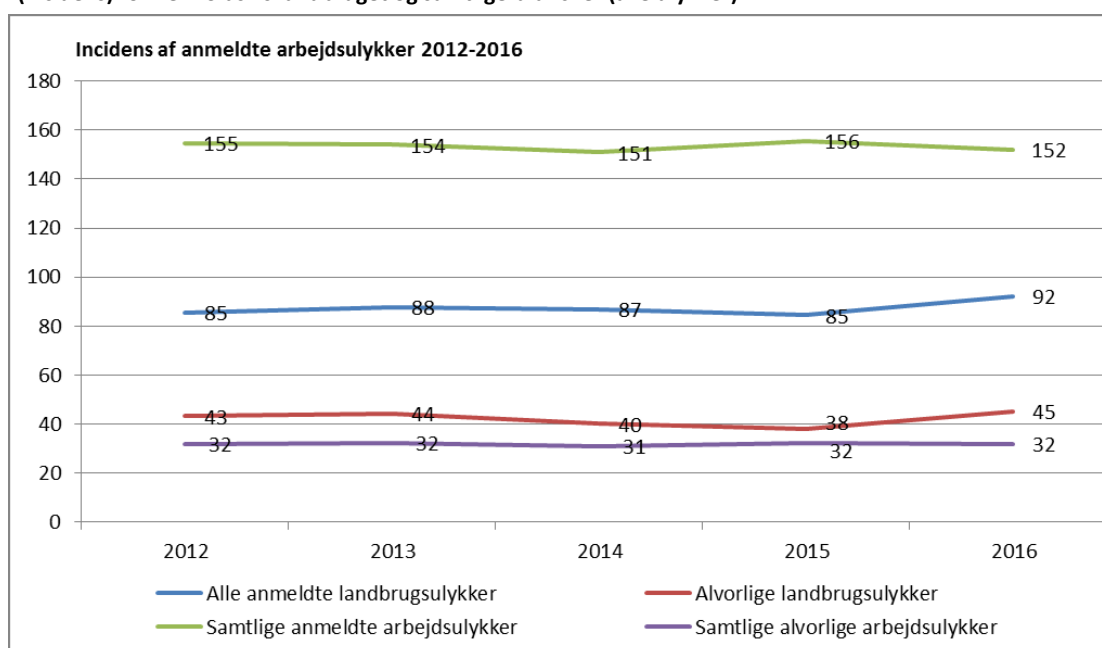

Arbejdsulykker i landbruget

Dette faktaark giver baggrundsoplysninger om anmeldte arbejdsulykker inden for landbruget. [Der findes fakta om særlige emner inden for landbruget her.](#)

Landbruget omfatter her de brancher, der fremgår af tabel A (i bilaget). Der er således tale om brancher såvel inden for traditionelt landbrug som inden for gartneri. Øvrige brancher inden for branche-gruppe 18 (Landbrug, skovbrug og fiskeri), dvs. skovbrug og fiskeri, er ikke medtaget.

Figur 1: Antal anmeldte arbejdsulykker og antal anmeldte alvorlige arbejdsulykker 2012-2016 pr. 10.000 beskæftigede (incidens) for henholdsvis landbruget og samtlige brancher (alle ulykker).

Der anmeldes næsten dobbelt så mange arbejdsulykker pr. 10.000 beskæftigede på arbejdsmarkedet generelt som inden for landbruget (figur 1). I 2016 var incidensen af anmeldte arbejdsulykker på arbejdsmarkedet generelt 152 pr. 10.000 beskæftigede, mens den i landbruget var 92. For alvorlige arbejdsulykker ligger incidensen inden for landbrug lidt over incidensen på arbejdsmarkedet generelt. Incidensen i 2016 var 45 inden for landbrug, mens den var 32 på arbejdsmarkedet generelt. Det ses i øvrigt af figur 1, at der fra 2012 til 2015 ikke er sket nogen nævneværdig udvikling i ulykkesincidenserne inden for landbruget. Fra 2015 til 2016 ses en lille stigning i incidensen i landbruget såvel af alle anmeldte arbejdsulykker som af alvorlige arbejdsulykker. For arbejdsmarkedet generelt se der ingen nævneværdig udvikling i hele perioden.

Tabel 1: Anmeldte arbejdsulykker 2012-2016 inden for landbruget fordelt på dødsulykker, alvorlige arbejdsulykker og øvrige arbejdsulykker

Alvorlighed	2012	2013	2014	2015	2016	I alt
1 Dødsulykker	6	10	3	3	10	32
2 Alvorlige arbejdsulykker (=> 3 uger)	271	281	255	242	289	1.338
3 Øvrige arbejdsulykker (< 3 uger)	258	265	295	291	289	1.398
I alt	535	556	553	536	588	2.768

Af tabel 1, der viser, hvordan de anmeldte arbejdsulykker i landbruget fordeler sig på henholdsvis dødsulykker, alvorlige arbejdsulykker og øvrige arbejdsulykker, ses, at alvorlige arbejdsulykker udgør ca. halvdelen af alle anmeldte arbejdsulykker.

Boks: Alvorlige arbejdsulykker er arbejdsulykker, hvor der i anmeldelsen er angivet en forventet arbejdsudygtighed på 3 uger eller mere.

Landbrugets brancher

Tabel 2 viser antallet af **samtlig**e anmeldte arbejdsulykker 2012-2016 inden for landbruget fordelt på brancher. Tabellen er sorteret, så de brancher med flest anmeldte arbejdsulykker over de fem år står øverst. Brancher med meget få anmeldelser (< 5 pr. år) er samlet i 'Øvrige landbrugsbrancher'. Der er anmeldt flest arbejdsulykker inden for Avl af malkekvæg. Herefter følger Dyrkning af korn mv., Avl af smågrise, Serviceydelser i forbindelse med planteavl samt Produktion af slagtesvin.

Tabel 2: Anmeldte arbejdsulykker 2012-2016 inden for landbruget fordelt på brancher. Tabellen er sorteret faldende efter det samlede antal anmeldelser over de 5 år.

Landbrugets brancher	2012	2013	2014	2015	2016	I alt
014100-Avl af malkekvæg	105	119	104	114	121	563
011100-Dyrkning af korn (undtagen ris), bælgfrugter og olieholdige frø	80	88	99	90	97	454
014610-Avl af smågrise	74	84	97	66	89	410
016100-Serviceydelser i forbindelse med planteavl	49	37	41	51	57	235
014620-Produktion af slagtesvin	38	46	42	34	33	193
015000-Blandet drift	37	42	33	27	35	174
011900-Dyrkning af andre etårige afgrøder	31	43	18	21	23	136
013000-Planteformering	23	16	24	24	14	101
016200-Serviceydelser i forbindelse med husdyravl	24	15	21	21	17	98
011300-Dyrkning af grøntsager og meloner, rødder og rodknolde	17	17	9	26	25	94
014920-Avl af pelsdyr mv.	17	16	20	21	19	93
014300-Avl af heste og dyr af hestefamilien	19	12	18	18	22	89
014700-Fjerkræavl	7	8	8	10	10	43
Øvrige landbrugsbrancher	14	13	19	13	26	85
I alt	535	556	553	536	588	2.768

Tabel 3 viser antallet af samtlige anmeldte arbejdsulykker 2012-2016 pr. 10.000 beskæftigede (incidensen) inden for landbruget fordelt på brancher. Tabellen er sorteret, så de brancher med højest gennemsnitlig incidens i de fem år står øverst. Brancher med meget få anmeldte arbejdsulykker eller med meget få beskæftigede er slettet, da der ikke kan beregnes en troværdig incidens. Den højeste gennemsnitlige incidens for perioden 2012-2016 ses inden for Avl af heste og dyr af hestefamilien. Antalsmæssigt er der dog kun tale om ca. 20 ulykker om året. Herefter følger Serviceydelser i forbindelse med planteavl, Dyrkning af andre etårige afgrøder, Serviceydelser i forbindelse med planteavl, samt Avl af smågrise.

Tabel 3: Anmeldte arbejdsulykker 2012-2016 inden for landbruget pr. 10.000 beskæftigede, fordelt på brancher. Tabellen er sorteret faldende efter den gennemsnitlige incidens i de 5 år.

Landbrugets brancher	2012	2013	2014	2015	2016	Gns
014300-Avl af heste og dyr af hestefamilien	311	191	293	274	303	275
016100-Serviceydelse i forbindelse med planteavl	176	125	141	169	179	158
012900-Dyrkning af andre flerårige afgrøder	193	90	178	32	252	152
016200-Serviceydelse i forbindelse med husdyravl	184	118	164	162	126	151
014610-Avl af smågrise	118	129	150	101	141	128
013000-Planteformering	136	94	148	138	83	119
014700-Fjerkræavl	93	106	100	121	112	107
014620-Produktion af slagtesvin	94	116	102	85	84	96
014100-Avl af malkekvæg	83	94	82	90	97	89
011900-Dyrkning af andre etårige afgrøder	100	136	56	70	79	88
015000-Blandet drift	100	108	82	65	83	87
011300-Dyrkning af grøntsager og meloner, rødder og rodknolde	60	60	33	97	90	68
011100-Dyrkning af korn (undtagen ris), bælgfrugter og olieholdige frø	47	52	59	55	59	54
014920-Avl af pelsdyr mv.	46	40	47	52	45	46
Samlet	85	88	87	85	92	87

Ulykkesincidenserne er beregnet pr. 10.000 beskæftigede

Tabel 4 viser antallet af anmeldte **alvorlige** arbejdsulykker 2012-2016 inden for landbruget fordelt på brancher. Tabellen er sorteret, så de brancher med flest anmeldte arbejdsulykker over de fem år står øverst. Brancher med meget få anmeldelser (< 5 pr. år) er samlet i 'Øvrige landbrugsbrancher'. Der er anmeldt flest alvorlige arbejdsulykker inden for Avl af malkekvæg. Herefter følger Dyrkning af korn mv., Avl af smågrise, Produktion af slagtesvin samt Serviceydelser i forbindelse med planteavl.

Tabel 4: Anmeldte alvorlige arbejdsulykker 2012-2016 inden for landbruget fordelt på brancher. Tabellen er sorteret faldende efter det samlede antal anmeldelser over de 5 år.

Landbrugets brancher	2012	2013	2014	2015	2016	I alt
014100-Avl af malkekvæg	62	83	64	64	80	353
011100-Dyrkning af korn (undtagen ris), bælgfrugter og olieholdige frø	47	46	46	47	42	228
014610-Avl af smågrise	37	36	42	23	39	177
014620-Produktion af slagtesvin	24	27	18	20	15	104
016100-Serviceydelser i forbindelse med planteavl	28	17	15	19	21	100
015000-Blandet drift	19	20	16	15	18	88
014920-Avl af pelsdyr mv.	8	6	10	10	17	51
011300-Dyrkning af grøntsager og meloner, rødder og rodknolde	12	9	4	11	10	46
011900-Dyrkning af andre etårige afgrøder	10	14	5	5	9	43
014300-Avl af heste og dyr af hestefamilien	9	3	9	7	12	40
016200-Serviceydelser i forbindelse med husdyravl	8	8	6	6	7	35
013000-Planteformering	2	4	6	9	7	28
Øvrige landbrugsbrancher	5	8	14	6	12	45
I alt	271	281	255	242	289	1.338

Tabel 5 viser antallet af anmeldte alvorlige arbejdsulykker 2012-2016 pr. 10.000 beskæftigede (incidensen) inden for landbruget fordelt på brancher. Tabellen er sorteret, så de brancher med højest gennemsnitlig incidens af alvorlige arbejdsulykker i de fem år står øverst. Brancher med meget få anmeldte arbejdsulykker eller med meget få beskæftigede er slettet, da der ikke kan beregnes en troværdig incidens. Den højeste gennemsnitlige incidens for perioden 2012-2016 ses inden for Avl af heste og dyr af hestefamilien. Antalsmæssigt er der dog kun tale om ca. 10 ulykker om året. Herefter følger Serviceydelser i forbindelse med planteavl, Avl af malkekvæg, Avl af smågrise, Serviceydelser i forbindelse med husdyravl samt Produktion af slagtesvin.

Tabel 5: Anmeldte alvorlige arbejdsulykker 2012-2016 inden for landbruget pr. 10.000 beskæftigede, fordelt på brancher. Tabellen er sorteret faldende efter den gennemsnitlige incidens i de 5 år.

Landbrugets brancher	2012	2013	2014	2015	2016	Gns
014300-Avl af heste og dyr af hestefamilien	148	48	147	107	166	124
016100-Serviceydelser i forbindelse med planteavl	101	57	51	63	66	67
014100-Avl af malkekvæg	49	66	51	51	64	56
014610-Avl af smågrise	59	55	65	35	62	55
016200-Serviceydelser i forbindelse med husdyravl	61	63	47	46	52	54
014620-Produktion af slagtesvin	59	68	44	50	38	52
015000-Blandet drift	51	51	40	36	43	44
011300-Dyrkning af grøntsager og meloner, rødder og rodknolde	42	32	15	41	36	33
013000-Planteformering	12	24	37	52	41	33
011900-Dyrkning af andre etårige afgrøder	32	44	16	17	31	28
011100-Dyrkning af korn (undtagen ris), bælgfrugter og olieholdige frø	28	27	28	28	25	27
014920-Avl af pelsdyr mv.	22	15	24	25	40	25
Samlet	43	44	40	38	45	42

Ulykkesincidenserne er beregnet pr. 10.000 beskæftigede

Alder

Alder angiver skadelidtes alder på ulykkestidspunktet.

Tabel 6: Anmeldte arbejdsulykker 2012-2016 inden for landbruget fordelt på skadelidtes alder og skadens følger (alvor)

Alder	1 Dødsulykker	2 Alvorlige arbejdsulykker (= > 3 uger)	3 Øvrige arbejdsulykker (< 3 uger)	I alt
0 - 17 år	1	40	49	90
18 - 24 år	1	265	335	601
25 - 29 år		194	183	377
30 - 34 år	1	157	164	322
35 - 39 år	2	114	135	251
40 - 44 år	4	101	115	220
45 - 49 år	3	121	124	248
50 - 54 år	4	96	132	232
55 - 59 år	3	109	65	177
60 - 64 år	2	44	45	91
65 + år	11	72	22	105
Alder uoplyst		25	29	54
I alt	32	1.338	1.398	2.768

Tabel 6 viser det samlede antal anmeldte arbejdsulykker 2012-2016 fordelt på aldersgrupper for henholdsvis dødsulykker, alvorlige arbejdsulykker og øvrige ulykker.

For 60% af ulykkerne er skadelidte mellem 18 og 39 år.

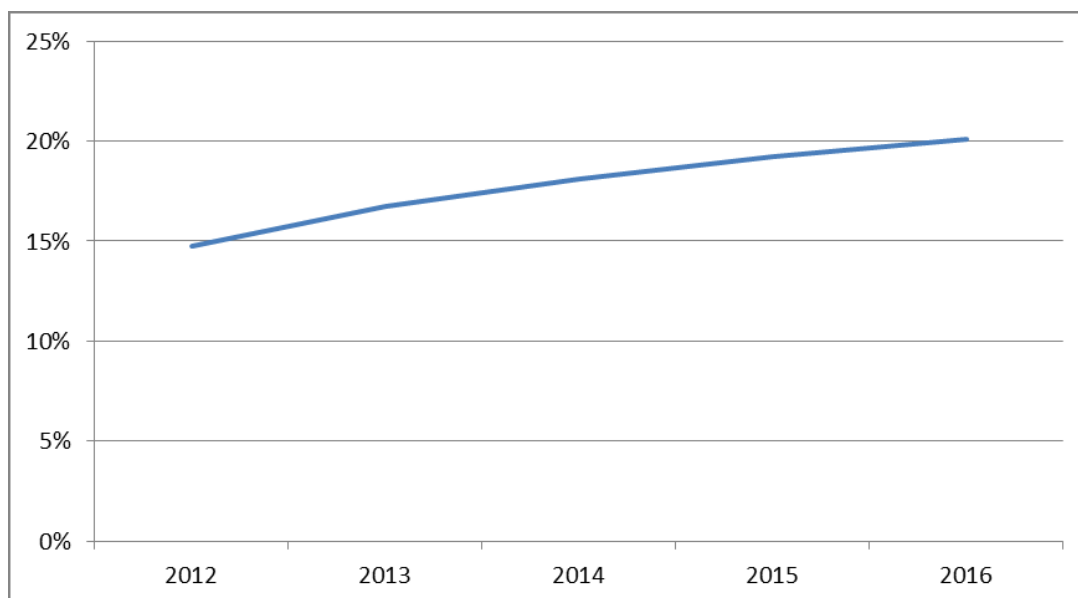
En tredjedel af dødsulykkerne vedrører personer over 65 år.

Den gennemsnitlige andel af alvorlige arbejdsulykker ud af alle anmeldte arbejdsulykker er 48%. Den højeste andel af alvorlige ulykker ses inden for aldersgruppen over 65 år med 69%.

Statsborgerskab

Andelen af anmeldte arbejdsulykker, der vedrører udlændinge, er steget fra at udgøre 15% af samtlige anmeldte arbejdsulykker i landbruget i 2012 til at udgøre 20% i 2016 (figur 2 og tabel E). På arbejdsmarkedet generelt udgør anmeldte arbejdsulykker blandt udlændinge ca. 7% af samtlige anmeldte arbejdsulykker.

Figur 2: Andel af anmeldte arbejdsulykker blandt udlændinge ud af samtlige anmeldte arbejdsulykker 2011-2015 inden for landbruget.

Tabel 7: Anmeldte arbejdsulykker 2012-2016 inden for landbruget fordelt på skadelidtes statsborgerskab. Tabellen er sorteret faldende efter skadelidtes land.

Statsborgerskab	2012	2013	2014	2015	2016	I alt
Danmark	456	463	453	433	470	2.275
Rumænien	15	26	32	24	33	130
Ukraine	17	19	17	28	26	107
Polen	12	8	18	12	15	65
Litauen	8	8	3	6	10	35
Nederlandene (Holland før 1990)	6	3	5	3	10	27
Letland	4	5	4	2	5	20
Tyskland, Forbundsrepublikken	2	5	2	5	2	16
Ungarn	1	3	2	4	3	13
Storbritannien (England, Skotland, Wales, Nordirland)		1	3	2	1	7
Øvrige lande	14	15	14	17	13	73
I alt	535	556	553	536	588	2.768

Region (geografisk)

Region angiver den geografiske danske region, hvor arbejdsulykken er sket.

Til brug tabel 8 er brancherne inden for landbruget (se tabel A i bilaget) opdelt i sektorer afhængigt af, om der er tale om dyrkning af planter eller dyrehold af forskellig karakter.

Tabel 8 viser antallet af anmeldte arbejdsulykker 2012-2016 inden for sektorer i landbruget fordelt på regioner. For hver region er det beregnet, hvor stor en andel den enkelte landbrugssektor udgør af alle anmeldte arbejdsulykker (% ↓). Desuden er det beregnet, hvor stor en andel af de anmeldte arbejdsulykker i hver sektor i landbruget, der er sket i hver region (% →).

Eksempler:

- Ud af 1.090 arbejdsulykker, der er sket inden for agerbrug, er 34% sket i Region Syddanmark,
- Ud af 135 landbrugsulykker, der er sket i Region Hovedstaden, er 50% sket inden for agerbrug.

Tabel 8: Anmeldte arbejdsulykker 2012-2016 inden for landbruget fordelt på sektorer og region. Tabellen viser antallet af anmeldelser pr. region for alle 5 år samt den andelen af arbejdsulykker inden for hver sektor

Sektor i landbruget	Region Hovedstaden			Region Midtjylland			Region Nordjylland			Region Sjælland			Region Syddanmark			I alt (100%)
	N	% ↓	% →	N	% ↓	% →	N	% ↓	% →	N	% ↓	% →	N	% ↓	% →	
Agerbrug*	68	50%	6%	293	36%	27%	142	27%	13%	216	62%	20%	371	39%	34%	1.090
Kvægbrug	8	6%	1%	169	21%	29%	174	33%	30%	21	6%	4%	205	22%	36%	577
Svinebrug	17	13%	3%	199	25%	33%	120	22%	20%	70	20%	12%	197	21%	33%	603
Anden husdyravl og dyrehold **	22	16%	7%	95	12%	29%	69	13%	21%	25	7%	8%	113	12%	35%	324
Blandet drift	20	15%	11%	51	6%	29%	29	5%	17%	18	5%	10%	56	6%	32%	174
I alt (100%), Landbrug	135	100%	5%	807	100%	29%	534	100%	19%	350	100%	13%	942	100%	34%	2.768
Dyreavl og dyrehold, samlet	47	35%	3%	463	57%	31%	363	68%	24%	116	33%	8%	515	55%	34%	1.504

*) Inkl. planteforædling, serviceydelser og forarbejdning

**) Inkl. kenneler og serviceydelser

Underanmeldelse i landbruget

Incidensen af alvorlige arbejdsulykker er noget højere inden for landbruget end på arbejdsmarkedet generelt, samtidigt med at incidensen for samtlige anmeldte arbejdsulykker i landbruget er markant lavere end på arbejdsmarkedet generelt. Dette tyder på, at underrapporteringen især af ikke så alvorlige arbejdsulykker er et større problem i landbruget end på arbejdsmarkedet generelt. Underanmeldelsen varierer med skadelidtes alder, skadens alvorlighed og virksomhedens branche. Det antages således, at underanmeldelsen inden for landbruget er større end den gennemsnitlige underanmeldelse.

Dette underbygges af, at mens de alvorlige arbejdsulykker udgør ca. en femtedel (21%) af samtlige anmeldte arbejdsulykker på arbejdsmarkedet generelt, så udgør de næsten halvdelen (48%) inden for landbruget (se tabel 1, side 1).

For samtlige anmeldte arbejdsulykker peger undersøgelser på, at kun godt halvdelen af de anmeldte arbejdsulykker bliver anmeldt. Seneste undersøgelse udført af Arbejdstilsynet¹ viste en gennemsnitlig underanmeldelsesgrad på 46%. I denne undersøgelse kunne der ikke konkluderes noget om underrapporteringen i landbruget på grund af for få data.

I en undersøgelse af underrapporteringen udført af NFA i 2008⁴ pegede resultaterne på, at op imod 85% af de anmeldte arbejdsulykker inden for landbruget ikke var blevet anmeldt. I LO-rapporten om underrapportering fra 2012 (revideret i 2015) angives en underanmeldelse inden for Landbrug, skovbrug og fiskeri på 73%². Begge resultater er indikative, og der er ikke foretaget mange brancherelaterede undersøgelser af underanmeldelsen. Hvor stor underanmeldelsen er inden for landbruget, vides således ikke med sikkerhed, men det kan konkluderes, at underanmeldelsen inden for landbruget har et væsentligt større omfang end på arbejdsmarkedet generelt, især for de mindre alvorlige arbejdsulykker.

Referencer om underanmeldelse:

1. *Underanmeldelse for arbejdsulykker - beregning baseret på Danmarks Statistiks Arbejdskraftundersøgelse, 2. kvartal 2013.* Notat af 28. marts 2017, Arbejdstilsynet: <https://amid.dk/media/3118/beregning-underanmeldelse-arbejdsulykker-ds2013.pdf>.
2. *Underrapportering af arbejdsulykker.* LO-rapport, version 2.0 – En ny vinkel på underrapportering. Øje på arbejdsmiljøet, april 2015. Udarbejdet af Odense Universitetshospital og Regionshospitalet Herning: <https://lo.dk/wp-content/uploads/2017/04/underrapportering-arbejdsulykker.pdf>.

3. Udredning af årsager til udviklingen i anmeldte arbejdsulykker 1996-2010 – en registerbaseret undersøgelse. Ulla Binger et al. TRUP-projektet, NFA 2013: <http://www.arbejdsmiljoforskning.dk/~media/Boeger-og-rapporter/TRUP-rapport-151113.pdf>.

Inddragelse af overordnede faktorer som forklaring på udviklingen af anmeldte arbejdsulykker i perioden 1997-2006. Bilag 3 til Analyse af stigning i anmeldte arbejdsulykker 2003 til 2006 – Baggrundsrapport, Arbejdstilsynet januar 2008. Bilaget er udarbejdet af NFA: <https://amid.dk/media/3103/bilag-3-inddragelse-af-overordnede-faktorer.pdf>.

Bilag

Tabel A: Liste over brancher i landbruget

Brancher i landbruget
011100-Dyrkning af korn (undtagen ris), bælgfrugter og olieholdige frø
011300-Dyrkning af grøntsager og meloner, rødder og rodknolde
011900-Dyrkning af andre etårige afgrøder
012400-Dyrkning af kernefrugter og stenfrugter
012500-Dyrkning af andre træfrugter, bær og nødder
012800-Dyrkning af krydderplanter, aromaplanter og lægeplanter
012900-Dyrkning af andre flerårige afgrøder
013000-Planteformering
014100-Avl af malkekvæg
014200-Avl af andet kvæg og bøfler
014300-Avl af heste og dyr af hestefamilien
014500-Avl af får og geder
014610-Avl af smågrise
014620-Produktion af slagtesvin
014700-Fjerkræavl
014910-Kenneler
014920-Avl af pelsdyr mv.
015000-Blandet drift
016100-Serviceydelser i forbindelse med planteavl
016200-Serviceydelser i forbindelse med husdyravl
016300-Forarbejdning af afgrøder efter høst
016400-Forarbejdning af frø/sædekorn til udsæd

Supplerende opgørelser

Tabel B: Anmeldte arbejdsulykker 2012-2016 inden for landbruget fordelt på regioner.

Region	2012	2013	2014	2015	2016	I alt
Region Nordjylland	111	105	98	104	116	534
Region Midtjylland	173	157	143	161	173	807
Region Syddanmark	167	201	199	173	200	940
Region Hovedstaden	24	24	31	35	23	137
Region Sjælland	60	69	82	63	76	350
I alt	535	556	553	536	588	2.768

Tabel C: Anmeldte arbejdsulykker 2012-2016 inden for landbruget fordelt på aldersgrupper.

Alder	2012	2013	2014	2015	2016	I alt
0 - 17 år	18	21	22	19	10	90
18 - 24 år	141	116	112	100	132	601
25 - 29 år	80	74	77	71	75	377
30 - 34 år	47	67	69	76	63	322
35 - 39 år	43	44	61	45	58	251
40 - 44 år	34	57	40	36	53	220
45 - 49 år	60	41	47	47	53	248
50 - 54 år	45	42	47	48	50	232
55 - 59 år	29	32	32	47	37	177
60 - 64 år	13	24	16	18	20	91
65 + år	13	27	20	17	28	105
Alder uoplyst	12	11	10	12	9	54
I alt	535	556	553	536	588	2.768

Tabel D: Anmeldte arbejdsulykker 2012-2016 inden for landbruget fordelt på ansættelsesperiode.

Ansættelsesperiode	2012	2013	2014	2015	2016	I alt
Ansæt op til et år (nyansat)	200	224	210	191	215	1.040
Ansæt mere end et år	306	301	312	295	314	1.528
Ansættelsesperiode uoplyst	29	31	31	50	59	200
I alt	535	556	553	536	588	2.768

Tabel E: Anmeldte arbejdsulykker 2012-2016 inden for landbruget fordelt på statsborgerskab (EU).

Sektor / Statsborgerskab (EU-gruppering)	2012	2013	2014	2015	2016	I alt
Danmark	456	463	453	433	470	2.275
Gamle EU-lande - undt. Danmark (før 2004)	10	11	11	12	14	58
Nye EU-lande (efter 2004)	40	50	59	49	67	265
Lande uden for EU	29	32	30	42	37	170
I alt	535	556	553	536	588	2.768
Udlændinge, i alt	79	93	100	103	118	493